

# TELEGRAFUL ROMÂNUL.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 81.

ANULU XXII.

Săbiu în 1325 Octombrie 1874.

Tru celelalte părți ale Transilvaniei s'au pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. i. e. r. a. o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâia oră cu 7 cr. sirulu, pentru a două oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

## Alegeri la Congresu.

În Archidieceasa sunt aleși mai departe: în cerculu XI (Brasiovu-Sacele) DD. Dr. Ioanu *Mesiota* și Diamandi *Manole*; în cerculu XII (Heghigu) alu doilea dep. D. O. *Sorescu*; în cerc. XIX (Oresti'a) DD. Dr. Avramu *Tincu* și Iosifu *Orbonasiu*; în cerculu VI (Fagarasiu) DD. Ioanu *Branu* de Lemeny și I. Codru *Dragusianu*; în cerculu V (Sighisiór'a) Ioanu *Pop'a* și Stefanu *Iosifu*; în cerculu XVII (Rohi'a) DD. Ioanu *Pred'a* și Dr. Nicolau *Măieru*; în cercu XVIII (Ili'a) DD. Alessiu *Olariu* și Ioanichiu *Olariu*; în cerculu XX (Alb'a-Iuli'a) DD. Nicolau *Gaitanu* și Rubinu *Patil'a*.

În dieces'a Caransebesiului s'au alesu, după cum ne spune „Albin'a“, în cerculu clericalu alu *Mehadie* Preșentia S'a P. Episcopu Ioanu *Popasu*; în celelalte cercuri clericale, respectivii PP. Protopresbiteri. — În cercurile laice s'au alesu: în cerculu Ciacovei Antoniu *Mocioni*; în alu Bisericeii albe V. *Răduțovici*; în alu Bogșiei *Antonescu*; în alu Iamului Traianu *Miescu*; în alu Sascei Sim. *Mangiuca*; în alu Oravieni Ant. *Cimponeriu*; în alu Zaguzeniloru I. *Ianculescu*; în alu Caransebesiului I. *Ionasiu*; în alu Ohabei Alesiu *Onitiu*; în alu Boziasului I. *Popovicu*; în alu Prigorului I. *Iloc'a*; în alu Alibunariiloru I. *Bartolomeiu*; în alu Mehadie Vas. *Popovicu*; în alu Lugosiului Ales. *Mocioni*; în alu Fagetului Andreiu *Mocioni*; în alu Teregovei N. *Pavlovici*; în alu Satului nou I. *Proșteanu*.

Prea sântia Sea P. Episcopu alu Caransebesiului, Ioanu *Popasu*, a sositu eri cu trenulu de diminetia în mijloculu nostru.

## În preser'a Congresului electivu.

Săbiu, 12 Octobrie.

Preste două zile și congresulu bisericeii noastre electoralu ierasi se deschide spre a alege pre Archiepiscopulu româniloru gr. or. din Transilvani'a și Metropolitulu româniloru de religiunea gr. or. din Ungari'a și Transilvani'a.

Unu actu momentuosu ne stă înainte, dela care, nu va negă nimenea, aterna viitoriulu institutiuniloru noastre bis. Unu actu momentuosu, care contine în sine continuarea regeneratiunei, dara că la ori ce actu de felulu acest'a, și degeneratiunea institutiuniloru noastre bisericesci. Sa nu prinda mirare pre nimenea de alternativ'a acest'a, căci ea este foarte naturale: unu bine, fia acel'a cătu de mare și cătu de recunoscutu, aplicatu bine aduce, ce e dreptu, mai mare bine; aplicatu inse reu aduce mai mare reu.

Si pentru-ca omenii nu sunt infalibili pôte obveni la lucrările loru și partea cea din urma a alternativei. De aceea aru fi o neprecautiune cându ne-amu predă cu totul în brătiele negrigiei, luându actu electoralu de o simpla formalitate, la ocaziunea cărei, fia-care deputatu alu congresului are sa puna simplu o tiedula scrisa cu unu nume în urna.

Déca trebuie sa dicemu prin rostulu preotului cându voimu sa asistăm la sacrificiulu celu detainat: „sa stămu bine, sa stămu cu frica, sa luăm aminte sânt'a jertfa cu pace a o aduce“, trebuie sa dicemu aceste cuvinte semnificative și acum. Déca suntem la impartasire chiamati sa ne apropiăm „cu fric'a lui Ddieu, cu credintia și cu dragoste“, de siguru trebuie sa dicemu acesteși cuvinte și acum cându ne apropiăm, prin tramisii nostri, de urn'a ce ne astépta, cu fric'a lui Ddieu, cu credintia și cu dragoste, pentru-ca actulu nostru are sa fia unu actu de mantuire alu bisericeii noastre celei multu cercate, și prin trens'a unu actu de mantuire sufletésca alu creștiniloru din metropoli'a noastră, pentru-ca prin actulu nostru bisericeii noastră are sa remana în tôte vécurile mostenitóri'a și proprietarés'a vestmentulu celui nou, ce l'au imbracatu prin creștinesculu, canoniculu, poporalulu și liberalulu statutulu organicu.

Voru fi inca multu dintre noi, cari nu cuprindu pre deplinu insemnatatea asiedieminteloru noastre bisericesci, voru fi multu dicemu, cari considerându miculu cercu alu provinciei noastre metropolitane, fatia cu estensiunea bisericeii ortodoxe orientale și fatia cu imensitatea bisericeiloru creștine, și voru fi dicendu în sine-le, ca provinci'a noastră este pré mica, pentru că sa póta avé influentia preste limitele ei; ba mâne poimâne pre lângă voi'a noastră cea mai buna, vomu trebui sa ne abatemu și noi și sa urmăm cum urméza bisericeii noastre în alte părți, séu după cum urméza alte biserici.

Intemeiatoriulu bisericeii creștine a disu, ca de vomu avé credintia cătu unu graunte de mustariu vomu dice muntelui sa se mute și se va mutá. Intemeiatoriulu credintiei ne-au aratat prin esemplu practic, cându a tramisu o societate mica de doispre-diece apostoli în oceanulu popóreloru, pentru-cá sa regenereze viéti'a sociale din lume, cătu este de foarte puterea principiiloru adevérului, și resultatulu lu vedemu în reformat'a societate omenésca. Totu elu a disu, ca unde voru fi doi séu trei adunati în numele seu va fi în mijloculu loru.

Fatia cu astfelu de principie, fatia cu astfelu de esemple, o societate cum este a provinciei noastre metropolitane, déca va fi iubirea lui Chsu în mijloculu ei, va intari credintia în asiediemintele bisericesci ale ei, i va dá putere că sa radice barierele prejudetieloru din alte părți în privinti'a asiediaminteloru ei, și binele ei va deveni unu bine comunu alu tuturor creștiniloru.

Dara abstragendu dela rezultatele aceste în afara, câte bunatâti avem noi sa asteptăm dela institutiunile bisericeii noastre în laintrulu metropolei noastre?

O privire fugitiva asupr'a statulu

organicu și vomu castigá nereștinașter'a convingere, ca prin elu toti membrii bisericeii forméza unu organismu, care de susu până josu concurge la fericirea comuna a fia-cărui'a. Vomu castigá convingerea ca în acestu statutulu este pusu spiritulu de activitate alu acestei creștinatâti clasice și cuceritórie de imperatii cu puterea spiritulu, carea a ruptu tôte barierele de caste și a introdusu pre fia-care membru alu ei cá membru activu la compunerea séu la edificarea bisericeii.

Eata dara unde jace insemnatatea actulu spre care ne apropiăm prin alesii nostri. Jace adeca întru aceea, ca avem sa punemu în fruntea organismulu acestui'a unu capu, care sa conduca organismulu bisericeii, aparându-lu de periculi interni și esteri, către desvoltarea cea corespundetória misiunei ce o are bisericeii noastră.

O a două impregiurare totu cá cea dintâiu este carea ne revóca în memoria cuvintele de a stá bine, a stá cu frica și a luá aminte cá sa ne apropiăm prin tramisii nostri cu fric'a lui Ddieu, cu credintia și cu dragoste de urna. Acésta impregiurare este ca Archidiecea are cá din alegerea viitórii sa-si primésca pre Archiepiscopulu seu.

Urmele istorice ce ne stau la dispușetiune ne arata ca archiepiscopu'a noastră din Transilvani'a a fostu asilulu, unde s'a pastratu dreptulu provinciei noastre metropolitane; căci până cându celelalte părți s'au instrainatu la alte metropolie, archiepiscopu'a noastră și în catastrof'a ei cea mai mare a ramasu siesi proprie și venindu plinirea tempului, cá sa vorbimu cu cuvintele apostolului, a tramisu Ddieu pre celu ce a desteptat'o din morti și a începutu a o aduná din risipirea ei osu la osu și incheiatura la incheiatura.

Impregiurarea acést'a impune pietate și veneratiune deosebita fia-cărui metropolitane, în specialu fia-cărui archidieceasanu către archiepiscopu'a noastră.

Pietatea și veneratiunea acést'a inse impune fia-cărui datorintia imiita de a fi cu cea mai consciintiósa grigie, cui va sa deschida calea prin votulu seu la scaunulu archiepiscopescu, care este totu-odata și celu metropolitane.

Lasa ca despre cualificatiune nu pôte fi vorb'a, nu pôte fi nici despre insusirile de o casta moralitate, căci aceste nu le trage nimenea la indoiéla, ca trebuie sa fia cele dintâiu insusiri ale fiitoriului archiepiscopu. Dara cá unulu ce are sa pastorésca deosebi, cá fia-care altu episcopu, sufletele archidieceasiloru incredintiate siesi, trebuie sa aiba și energi'a receruta și cunoscinti'a referintieloru locali recerute pentru suportarea unei sarcini nu neinsemnate, de a pastorí o archidieceasa de preste șapte sute mii de creștini.

Prin parerea desfasiurata în putienele cuvinte de mai susu suntemu

departe de a preocupá spiritele în ceea ce privesce persónele; ba nu ne intindemu nici până la just'a și ecuitabil'a pretensiune de a se dá vocei archidiecesei, cá acelei ce a fostu odinóira, ipso facto, istoric'a noastră metropolia și carea ne-a pastratu simburele metropoliei de acum, — prevalenta influentia, la unu actu ce o atinge pre ea mai de aprópe. Acést'a a fostu și este departe de noi. Este o datorintia, pre carea nu o amu pututu trece cu vederea cá sa ne infatisámu inca odata momentuositatea acelui scaunu restituitu de Marele și nemuritoriulu Andreiu, cá cu atátu mai vertosu, cându cugetamu la densulu, sa cugetamu cu pietate și veneratiune, cându vorbimu de elu sa vorbimu cu pietate și veneratiune și cându suntemu chiamati sa seversimu unu actu pentru indeplinirea acelui scaunu, sa-lu seversimu cu aceeași pietate și cu aceeași veneratiune.

„Nulla vis major pietate vera“ a disu unu intieptu alu anticitâtiei și în aceste pucine cuvinte jace unu mare adevéru. Adevéru acést'a tradusu în impregiurările noastre este: déca vomu avé adevérata pietate și veneratiune către ceea ce e venerabilu, atunci venerabilulu, care aici este unu scaunu archiepiscopescu, va fi tare între noi și noi inca vomu fi tari printrensulu.

Óre după ce amu consideratu partea curatu bisericesca, sa nu dicemu nici unu cuventu despre partea politica a actulu ce ne sta înainte? Viati'a noastră publica natiunale este astadi foarte redusa. Mai liberu și mai multu se desfasiura ea în biserica. Bisericeii noastre inse este după legile patriei și unu factoru natiunale politicu, recunoscutu de statu, și cá atare ea are în afara cu statulu o suma de referentie, cari receru dela capulu ei o intieptiune deosebita spre a fi conduse astufeliu, încátu sa nu se nasca conflicte între densele; séu déca se ivesce vre-odata vre-o neintieptere sa le scie descurcá de asiá, încátu autoritatea bisericeii și a creștiniloru sa nu sufere nici o scadere.

Suntemu într'unu tempu de transitiune, într'unu tempu, în care orientarea rapede, reculegerea la momentu, nimerit'a intervenire suntu indispensabile, pentru conducatoriulu bisericeii; neobosit'a activitate și staruintia de feru trebuie sa fia neincetatu între sucursalele celoru enumerate mai susu. Si de aceea bine trebuie deschisu ochii cându alegemu metropolitu, cându alegemu archiepiscopu, și în privinti'a acést'a.

Multiamindu-ne cu acésta scurta indigitare trecemu la alte datorintie, la datorintie și fatia cu posteritatea, a cărei viitoriu lu creámu noi prin faptele noastre. Cui nu-i va jacea la inima pregatirea unui viitoriu bunu posteritâtiei noastre? carea sa-si aduca



aminte cu mandria de noi cei ce lucrăm în prezentul nostru și sa bine cuvinte pre cei din trecutul ei.

Si aici dăm prestea altu momentu, prestea momentulu istoricu, care cu nepartinire și necrutiare va stă la judecata asupr'a faptelor noastre și va testifică despre noi dupa cum voru fi și faptele noastre.

Nu avemu dara de a seversă numai o placere momentana, nu numai unu actu pentru binele nostru, binele comunu și alu posterității. Avemu înaintea noastră și unu actu istoricu și pentru acest'a i detorim cu atât mai cu multa seriozitate și conscientiositate; căci asiă credemu, ca noi că poporu vomu avé acea nobila aspirațiune, că și în istoria sa ni se înregistreze fapte demne de lauda, și ne vomu feri de întunereculu celu din afara istoricu, în care pentru urmasii nostri sa nu fia decâtu plangere și scârșnire de dinti.

Deci, inca odata: sa stămu bine, sa stămu cu frica și cu frică lui Ddieu, cu credința și cu dragoste sa ne apropiăm de multu semnificativ'a urna!

Din Rosi'a de lângă Sibiul ni se scriu următoarele:

Prin Iuliu — Augustu a. c. resculându-se vr'o 5—6 locuitori de aici în contr'a ordinii publice și bisericesci au sedusu pre mai multi conlocuitori gr. or. că sa tréca la confesiunea gr. cat., cu principalulu scopu de a luá în posesiunea loru biseric'a din Rosi'a, carea dupa legile tieriei trebuie sa remana la creștinii gr. or. Cutezanti'a acelu 5—6 cerbicosi au mersu asiă de departe, încátu au adunatu în mai multe rânduri poporul și cu violentia publica au opritu pre gr. or. de a deschide biseric'a și a servi în ea, ba și tuturor ordinatiuniloru diregatoriei politice s'au opusu și au datu nevala și asupr'a gendarmiloru tramisi în Rosi'a, asiă încátu și adi este acea biseric'a gr. or. incuiata. S'au facutu pentru acestea violentii publice inca din Augustu aretare criminala la reg. tribunalu din Sibiul, carele au transpusu actulu la judeciulu r. cercualu spre cercetare. Inse cu parere de reu vedemu, ca nici pâna adi nu s'au în ceputu aceea cercetare, iera renitenții totu mai multu conturba ordinea publica și bisericesca. In ce pôte sa stea acésta întâiere cu tôte ca s'au urgatu cercetarea în totu modulu putinciosu la judele cercetatoriu alu judeciulu cercualu, as'ta nu ni o putemu esplică.

Deca asiă de pucinu spriginu ne da și justiti'a, apoi dieu — stămu reu.

Unu interesatu.

In cele următorie reproducemu o proba a diurnalității ungueresci despre votulu separatu din adunarea scaunulu Sibiului. Eata ce dice „Magy. Polgár“ din Clusiu:

„Votulu insinuatu de către minoritatea din scaunulu Sibiului în cauz'a arondării teritoriale, contra majorității, este basatu pre principii atâtu de drepte, încátu nu numai ca merita atentiunea noastră; ci pôte totu odata servi și regimulu de îndreptariu cu privire la procederea ce trebuie sa urmeze în obiectulu arondării fundulu regiu.

Scimu, ca sasii prestea totu, la întrebările ministrulu de interne îndreptate către scaunele singuratice că jurisdicțiuni în cauz'a arondării, au datu respunsulu ca ei că scauneni nu suntu competenți a responde la acésta întrebare; fiindu-ca acest'a în întregu fundulu reg. atinge pre Universitatea sasésca, și de aceea au provocatu pre regimu, că și cu întrebarea arondării

teritoriale sa se adreseze către dens'a că către unic'a jurisdicțiune competentă la întrebările administrative și teritoriale ale fundulu regiu.

Acest'a nu numai a fostu o pretenșiune ce taia în legile noastre, intru câtu a revindecat Universității sasesci o sfera de activitate care ei nu i s'a datu prin vre-o lege, ci și o atare sacrificare absurda a autonomiei și selfguvernamentulu scaunelor sasesci care se pôte esplică numa din directiunea ce a luat politic'a specifică sasésca și din nesuintiele centralistice anticonstitutiunale ale ei.

Votulu minorității din scaunulu Sibiului este imbucuratoriu tocma pentru ca se radica la acelu punctu de vedere constitutiunalu, care apera de o parte sfer'a de activitate a regimulu constitutiunalu, de alta parte a scaunelor sasesci că jurisdicțiuni de sine statatorie în fati'a sferei de activitate revindecat Universității sasesci, și asiă confronta interesele adeverate ale scaunelor sasesci cu nesuintiele nedrepte ale Universității sasesci, respective cu domni'a corifeiloru sasesci.

Förte remarcabila este în votulu minorității și dechiaratiunea ca în cauz'a organizării fundulu regiu, nu vedu a fi de lipsa vre-o jurisdicțiune teritoriale separata seu vre-o lege deosebita, — ci voiesce subordinea ei legiloru generali ale statulu. Acestu punctu este acelu, pre lângă care s'a luptatu opozițiunea magiara, în contr'a cărui regimulu unguerescu pâna acum a pecatuitu în continuu în planurile sele cunoscute (acum astrucate) în cauz'a organizării fundulu regiu, și în contr'a cărui s'a nesuitu a îndreptă lovitur'a de mörte. — Căci decă legea egalei îndreptării nu se va aplică în fundulu regiu: acolo domnierea rasei sasesci nu va fi nici chiaru moderata, și cumca acésta domniere nu servece nici magiarismulu nici constitutiunismulu, despre acest'a nu e de lipsa a mai discută. De alta parte: decă în fundulu regiu selfguvernamentulu nu se va realiză în tóta independenți'a și decentralisarea sea, și decă în întreg'a țiera numai în punctulu acest'a va fi concredita Universitatea sasésca cu conducerea birocratică a acelu 11 jurisdicțiuni, și va fi radicata de foru centralu între administratiune și jurisdicțiune — atunci interesele și spiritulu constitutiunalu alu statulu precum și egal'a îndreptare a natiunalitățiloru aci totudéun'a voru fi nimicite. —

Mai departe este remarcabila și aceea dechiaratiune a minorității scaunale, ca în întrebările arondării și prestea totu a administratiunii comune tiene ca spre a-si dá dechiaratiunea și opiniunea suntu competente scaunele singuratice că jurisdicțiuni de sine statatorie, dara nu Universitatea sasésca. — Acésta dechiaratiune este pentru aperia selfguvernamentulu atâtu de necesaria, pre câtu a fostu de ponderosa cea mainainte din punctu de vedere alu sferei de activitate și alu constitutiunismulu. — Căci numai interesulu birocratiloru sasesci aduce cu sine aceea, că scaunele singuratice sa géma sub jugulu Universității sasesci; inse selfguvernamentulu pretinde, că, fia vorba ori despre arondare ori selfguvernamentu, aceea sa se deslege dupa capabilitatea funcțiunii, servitiulu, dupa cerculu de activitate, dupa poterea de a se sustiené, cu unu cuventu dupa condițiunile corporatiuniloru singuratice de sine statatorie. Asiă dara dela acelu se vina și opiniările și sa nu se amestece acolo o corporatiune precum e Universitatea sasésca, carea nu este organu selfguvernamentulu, ci a dón'a instantia procesuale în trebile de manipulare și administrarea averei. —

Cu deosebire nu se pôte trece cu vederea, precum prea bine ob-

servă acest'a minoritatea scaunale, că universitatea sasasca sa eserce die drepturi teritoriale seu sa-si póta revindecă o sfera de activitate în reform'a administratiunii și în impartirea teritoriale a fondulu regiu, manifesteze-se acésta sfera de activitate ori prin opiniuni ori prin amestecul pozitivu.

Despre acest'a nici legile noastre nici privilegiile sasiloru nu sciunim și decă vomu dá câtu de pucinu locu de influența pre acestu terenu, de aci s'aru nasce de siguru unu prejudețiu mare pentru sfer'a de activitate a regimulu constitutiunalu. Căci decă în impartirea teritoriale a tieriei și în reform'a administratiunii este competentu nu numai regimulu patrioticu, ci inca și o alta potestate locală; atunci în acelu tienutu alu patriei la care s'aru referi acelu privilegiu, aru fi stirbita guvernarea constitutiunala.

Ce e dreptu art. 43: 1868 aproimate sasiloru, ca fundulu regiu se va organiză întrebându-se despre acest'a cei competenți. Dara förte corect observă la acest'a minoritatea din scaunulu Sibiului ca sub cei competenți trebuie sa se întielega scaunele singuratice că jurisdicțiuni de sine statatorie și nu universitatea sasésca, carea nici odata n'a avutu putere selfguvernamentale și teritoriale. —

Iéta aceste suntu principele fundamentale ale votulu minorității din scaunulu Sibiului, și acele suntu atâtu de corecte încátu fără sfiéla le putemu recomandă regimulu de programa în privinți'a fundulu regiu. H. S.

### Proiectulu comitetulu despre organizatiunea congresulu natiunalu bis. serbescu.\*)

„Pre bâtea drepturiloru autonome ale serbiloru de religiunea gr. or. pre teritoriulu metropoliei și patriarhatulu serbescu, recunoscute prin privilegie regesci, cari s'au inarticulat prin art. XXVII: 1790 și s'au garantatu prin art. IX: 1867, pre lângă prea înalt'a inspectiune suprema ce o eserceza Majestatea Sea pre cale constitutiunale, se norméza acest'a organizatiune a congresulu natiunalu bis. serbescu:

Art. I. Congresulu natiunalu bis. serbescu serbescu este reprezentanti'a serbiloru de confesiunea gr. or. pre teritoriulu patriarhatulu și metropoliei serbesci, în afacerile bisericești, școlii, în genere a luminării, a instituteloru de invetiamentu și benevole și a fundatiuniloru, a fonduriloru, natiunali serbesci a monastiriloru și a celorlalte bunuri natiunali bisericesci.

Art. II. Congresulu natiunalu bis. serbescu serbescu are 75 reprezentanti și adeca 25 din statulu clericalu, 50 din celu laicu, cari se alegu dupa regulamentulu congresulu electivu.

Archiepiscopulu din Carlovitiu, metropolitulu și patriarchulu serbescu și episcopii diecesani suntu dupa rangulu loru membrii congresulu.

Art. III. Representanti se alegu pre trei ani.

Mandatulu reprezentantiloru alesi pentru locurile ce devinu interim vacante espira într'unu tempu cu mandatulu celor alesi dintru începutu.

Art. IV. V. și VI. remanu neschimbati.

Art. VII. Congresulu natiunalu bis. serbescu serbescu se intrunesc de regula totu la trei ani și adeca în tempulu dîntre pasci și rosalii, estrordinarminte dupa trebuința cea ce pôte sa dispuna și congresulu.

Art. VIII. La casu cându Majestatea Sea doresce sa eserceze dreptulu de suprema inspectiune prin unu comisariu reg., acest'a nu se pôte amestecă în discusiunile și aducerea de resoluțiuni a congresulu.

Art. IX. Congresulu se conchiama de către metropolitulu-patriarchulu seu cându locul acestui'a este vacantu

\*) Modificatu de comisiunea de 15 a congresulu. R.

de către consiliulu bis. metropolitano pre langa insciintiare la Majestatea Sea..

La casu cându Majestatea Sea aru disolvă congresulu în decursulu periodei congresuali prin presidiulu congresualu, congresulu celu nou trebuie sa se conchieme celu multu în trei luni.

Art. X. Congresulu hotaresce ordinea afaceriloru congresuali, care are valoare pentru congresulu viitoriu. Congresulu și hotaresce ordinea dilei.

Art. XI, XII, și XIII. remanu nemodificati.

Art. XIV. La cererea regimulu i se substernu acestui'a protocoalele congresuali în copia autentica. Representatiunile congresulu le semnéza presedintele, vicepresedintele și notariulu.

Art. XV. Resoluțiunile congresulu le publica și esecuta presedintele congresulu, respective comitetulu congresualu.

Art. XVI. Congresulu nu pôte primi deputatiuni.

Art. XVII. Sedițiile congresulu suntu publice. Presedintele tiene ordinea și liniscea.

Art. XVIII. De sfer'a de activitate a congresulu se tiene:

De a desbata, a regulă, a conduce prin organele sele, a inspectiună și esecutá independinte agendele afaceriloru atinse în art. I.; de acelea sntu:

1) Grigea pentru snstienerea autonomiei bisericești gr. or. serbesci.

2) Alegerea metropolitulu și patriarchulu serbescu și a organeloru metropolitane.

3) Influența asupr'a alegerei episcopiloru.

Sfer'a de activitate a congresulu nu se estinde asupr'a afaceriloru dogmatice, rituali, liturgice și acelu ce atinge invetiatur'a credinței.

Art. XIX. În sensulu acestei sfere de activitate congresulu aduce norme și decisiuni cu aprobarea Majestatiei Sele:

a) despre numerulu și perifer'a parochieloru, protopresbiteratelor și dieceselor, despre fundarea de manastiri noué și sistarea celoru ce esistu, precum și despre disciplin'a bisericesca în contielegere cu sinodulu eppescu;

b) despre dotatiunea parochiei, fraternității monachali, a protopresbiteriloru, episcopiloru și a metropolitulu-patriarhu;

c) despre formarea parochieloru și protopresbiteratelor, despre organizatiunea comunelor bisericesci, a deregatoriiloru eparchiali și metropolitane, a adunâriloru eparchiali și a congresulu natiunalu bisericescu serbescu;

d) despre organizatiunea școliloru și instituteloru de invetiamentu confesiunali, superiöre și inferiöre. Aici se tiene normarea planulu de invetiamentu între marginile legiloru tieriei, dara se scôte afara planulu de invetiamentu alu institutulu teologicu, care aterna dela resoluțiunea sinodulu eppescu.

e) despre administrarea, control'a și întrebuințarea bunuriloru natiunali bisericesci, computanduse aici și bunurile monastiresci, fondurile fundatiuniloru cu privire la scopurile fundatiunali, precum s'a hotaritu în decisiunile congresuali aprobate prin rescriptulu reg. din 10. Augustu 1868.

f) despre inspectiunarea acelu bunuri și fundatiuni natiunali bis., pre cari le administréza metropolitulu-patriarhu și episcopii.

g) despre bugetulu erogatiuniloru pentru trebuințele scopuriloru natiunali bisericesci, din tôte fondurile fundatiuniloru și institutulu natiunali bis. serbesci, computanduse aici și manastirile.

Congresulu e îndreptatitu a acoperi deficitulu prin o repartitiune asupr'a poporulu.

Art. XX. Congresulu alege:

a) pre metropolitulu și patriar-



chulu serbiloru dupa unu statutu separatu;

b) influintieza asupr'a alegerei episcopiloru. Modulu dupa care se alege episcopii lu hotaresce congresulu ascultandu sinodulu eppescu.

c) alege pre membrii clericali si laici in consiliulu bisericescu metropolitanu afara de episcopi;

d) pre referintii scolari eparchiali, pre referintele scolariu supremu si pre membrii consiliulu scolariu natiunalu.

Alegerea referentelii scolariu supremu se substerne Majestatiei Sele, alegerea referintiloru scolari eparchiali guvernului spre aprobare.

e) pre membrii si substitorii (suplentii) din comitetulu congresualu.

Art. XXI. Congresulu asiéza pre comitetulu congresualu, care constà din 6 membri si adeca din metropolitulu patriarchu cá presiedinte, unu episcopu, doi membri din statulu clericalu si cinci membri din statulu laicu.

Pre acesti membrii ii alege congresulu din mediloculu seu si adeca: unu episcopu fara privire la domiciliulu seu, unu membru clericalu din Ungaria, alu doilea din regatulu trei-unitu (Croatia Dalmati'a si Slavoni'a); de asemenea doi membrii laici dintr'unulu si doi din celalaltu regatu si membrulu alu cincelea laicu fara respectu la domiciliulu seu. Pentru acesti membrii congresulu alege si suplenti si adeca de suplentulu pentru episcopu unu episcopu, pentru membrii clericali unu membru clericalu si pentru membrii laici trei. Toti acesti suplenti se alege fara respectu la domiciliulu lor.

Vicepresiedintele comitetului este episcopulu care va representà pre presiedintele candu acest'a este impiedecatu. Candu suntu ambii impiedecati, porta presidiulu membrulu celu mai betranu de ani.

Comitetulu congresualu sustà pre totu tempulu câtu tiene period'a congresului si la tóta intemplanca pâna atunci, pana cându congresulu nu-lu dispenseza de datori'a lui alegandu membrii noi.

Notariulu comitetului congresualu este secretariu natiunalu.

Pentru a aduce resolutiuni se recere presentia a patru membri afara de presiedinte.

Ordinea lucràrilor o statoresce comitetulu congresualu intre marginele acestui statutu de organizatiune si o substerne decursive congresului spre aprobare.

Membrii comitetului congresualu au diurne si rebonificarea speselor de calatoria dupa unu modu ce-lu va statori congresulu.

Art. XXII. De sfer'a de activitate a comitetului congresualu se tiene:

a) a pregati propuneri pentru desbaterile congresuali si este indreptatitu a conchiamà spre scopulu acest'a ómini de specialitate;

b) a promulgà si esecutà normele si decisiunile ce suntu aduse de congresu, prevediute cu prea inalt'a aprobare si taie in sfer'a de activitate a comitetului congresualu, si a controlà organele statorite prin norme.

c) a denumi pre calea concursului si dupa calificatiunea documentata oficialii: la fiscalatu, economia si cassa, la fondurile, fundatiunile si institutitele ce privescu metropoli'a intréga, de asemenea a-i dimisiunà la casu de delictu seu omisiune, care trebuie dovedita prin procedura disciplinaria seu pre basea unei sentintie dela judecatori'a criminalu.

Presiedintele denumesce substituti interimali, mai departe denumesce si demisioneza personalulu de cancelaria si de servitiu in intielesulu dispusetiuniloru de mai susu. La casu de demisiunare respectivii au dreptulu de a se poté provecă la comitetulu congresualu.

d) Comitetulu congresualu are inspectiunea nemedilocita preste bunu-

rile natiunali bisericesci, computanduse aice si bunurile fondurilor, fundatiuniloru si institutiuniloru, a manastiriloru, precum si a celoru administrate de câtra metropolitulu-patriarchu si de câtra episcopi. Spre scopulu acest'a elu poté delegà periodice comisari la fati'a locului.

e) Comitetulu congresualu aplacideza imprumuturi din acele capitale, cari stau sub administratiunea bisericesca natiunale;

f) Comitetulu congresualu aplacideza sum'a receruta spre acoperirea trebuintiloru extraordinarie si nepreviute, in marimea bugetului normatu de câtra congresu;

g) Comitetulu congresualu revideza socotelele esaminate de comptabili dela tôte fondurile, fundatiunile si institutitele ce se tienu de finalisatiunea de computu a congresului.

h) finaliseza socotelele manastiriloru si institutelor de invetiamentu, esaminate inainte de comptabili si revediate si substerne deregatoriei eparchiale respective.

Art. XXIII. Comitetulu congresualu se intrunesce in totu anulu in lunele Martiu, Iuniu, Septembrie si Novembre la resiedinti'a metropolitului si patriarchului. Siedintie extraordinarie conchiama presiedintele seu substitulu acestui'a dupa trebuintia.

Protocolulu de siedintie alu comitetului congresualu se substerne guvernului in copia autentica.

Articuli XXIV si XXV pâna la XXVIII remanu nemodificati si (asemenea)

Art. XXIX — XXXII cari normeza dispusetiunile transitorie.

### Deschiderea solenna a Universitatiei din Agramu.

Universitatea s'a deschisu la 19 Oct. in cas'a dietei cu o pompa solenna. Pre partea stânga a salonului au ocupatu locu deputatii tieriei, in centru deputatiunile, oficialii administrativi si judecatori de rangulu mai inaltu, consiliulu comunalu si reprezentantii reuniuniloru, pre partea drepta s'au rezervatu locurile pre sém'a publicului si sub galerii se aflau studentii. Inaintea seriei de banci vis-avis de tronul siedeau in fotoliuri ministrulu de justitia alu Ungariei *Pauler* intre arhiepiscopulu din Agramu *Mihalovicu* si comandantulu generalu F. Z. M. *Mollinary*, episcopulu *Strossmayer*, consiliarii intimi si generalii, in seri'a dintâiu a cancelorulu in centru siedeau *Toldy*, *Hornig*, *Apathy*, toti óspetii ungari in costumulu natiunalu serbatorescu. *Strossmayer* fu salutat la intrarea sea in sala cu aplause entusiastice. Banulu Croatiei *Mazuraniciu*, cá comisariu reg. deschise solennitatea cu o cuventare latina. Siefulu de sectiune *Muhic*, ceti legea sanctiunata despre fundarea Universitatiei si banulu instalà dupa acest'a pre rectorulu *Mesic*, care tienu mai intâiu o cuventare câtra óspetii in limb'a croata, si apoi in cea latina si in urma discutà intr'o prelegere de o óra insemnatata universitatiei pentru Croatia.

Dupa acest'a tienura *Toldy*, *Finály* si *Dobrany* cuventari de gratulatiune in limb'a ungara terminandu in limb'a latina si fura intrerupti prin aplause sgomotose. Mai cuventara deputatii din Bohemi'a, Prof. *Randa* si *Krizck*. slovenulu *Costa*, prof. din Graz. *Biedermann* si reprezentantii celoru-lalte universitati din Austri'a in limb'a tieriei lor. Dupa densii tienu *Pauler* o cuventare inflacarata in limb'a magiara, in care accentuà raportulu fratietatea si simpatiele dintre Ungari'a si Croatia si urà in numele academiei ungueresci universitatiei din Agramu unu: *Vivat, floreat, crescat!*

In urma gratulà ministrulu intr'o cuventare tienuta in limb'a latina rectorului; dupa densulu tienu reprezentantulu universitatiei din Berlinu prof. *Gneist* intre aplause entusiastice o cu-

ventare germàna, reprezentantulu universitatiei din Bologna prof. *Policini* un'a italiana. Dupa ce a multiamitu rectorulu, óspetii ilustrii si inscrisera numele in cartea comemorativa, mai intâiu banulu *Mazuranici*, ministrulu *Pauler*, com. gen. *Mollinary*, archiepp. *Mihalovic* si episcop. *Strossmayer*. Intre sunetele innului natiunalu parasi banulu sal'a.

La 3 óre s'a datu unu banchetu la care a participatu preste 250 persoane si s'au adusu toaste numerose din partea óspetiloru. Inainte si in tempulu banchetului au sositu preste 400 depesie de gratulatiune; intre cari din Friedland, Londonu, Dublinu, Granada, dela tôte universitatile Germaniei. Cetatea a fostu splendidu iluminata; s'au adusu unu conductu de facile rectorului, banului, episcopulu *Strossmayer*. Sér'a a datu banulu o soarea si studentii au tienutu unu banchetu solemnu.

Cetimu in „Trompet'a Carpatiloru“ :

In doue idei m'amu intaritu din lung'a calatorie a mea de es-tempu in Europ'a :

Intâia, ca Franci'a este aceeași si cresce cu indoite fortie in tôte pri-vintiele; si a dou'a, ca românitatea se intinde marétia pre apa si pre uscatu, pornindu din Pest'a pâna in estremitatea Carpatiloru, si românismulu se fortifica si se desvólta in tôte pârtilu.

Suntu datoriu mai intâiu sa multiamescu si sa aretu recunoscintia mea câtoru-va reviste sciintifice din Parisu, pentru ospitalitatea ce a datu descopeririloru archeologice facute de mine in Romani'a, si apoi presei ungueresci, germane si române, din Pest'a pâna in Brasiovu, cum si inteligentiei române, si juna si matura, din tôte orasiile pre unde amu trecut, pentru cordial'a primire, ajutórele neobosite la cercetarile mele, cum si pentru generósele onori cordiale ce amu avutu in tôte pârtilu.

In adevuru, marturisescu in sinceritate, ca din Pest'a pâna in Brasiovu fericirea mea a fostu crescenda, si satisfactiunea mea fara margini.

Museele Ungariei si ale Transilvaniei suntu de mare interesu pentru istori'a Daciei, si archeologulu român nu va sci nimicu din cele ce-lu atinge pre elu, de aru cunósce ori câtu de bine museele cele mai mari ale Europei, déca n'aru cunósce museele, incependu dela ale Vienei pâna in Brasiovu; intre cari alu Pestei, alu Clusului, alu Sabiului suntu incarcate de monumente istorice si preistorice pentru Daci'a.

Amu avutu noroculu sa intempinu si sa-mi potu si apropià diverse monumente de tóta natur'a, pentru colectiunile mele.

Voiu relatà despre tôte acestea, cu diferite ocaziuni.

Acum, ce amu pre inima a spune, este ca românismulu pre care 'lu admiràm pre ici pre colea, ne pangaritu de cosmopolitismu si de o filosofie desordonata, in junimea nóstra de orasie, se intempina la totu pasiulu in poporulu muncitoriu de sate, indata ce treci Carpatii; si ca, déca in natiunea romàna se poté aplicà dis'a bisericeii „ca preotii suntu sarea pamentului,“ apoi acest'a numai in romanitatea de preste carpati, se poté aplicà cu adevuru de faptu pre lãnga vorba.

Tótu clerulu român, din Pest'a pâna in Brasiovu, impune românismulu cá dogma in biseri'a romàna, de unde se comunica in fia-care familie romàna, in fia-care mama, in fia-care caminu credintia.

Preotulu de satu are omenie, urbanitate, invetiatura si patriotismu. Dela Vladica pâna la opinca; dela metropolitulu, dela episcopulu, dela protopopulu pâna la popa dintr'unu catunu de cinci-dieci de case, totu eclesiasti-

culu este omu cu invetiatura si cu patriotismu.

Acést'a este impresiunea generale ce amu luat'o, pre ori unde amu fostu intre romani de ori-ce stare sóciale.

Ceea ce credu cá nenorocire intre fratii mei de preste carpati, suntu luptele intestine pre confesiuni. Fara aceste nenorocite lupte desbinatórie, fortiele romane intr'unite aru fi constatatulu prim'a natiunalitate, natiunalitatea romana, in tóta acést'a ambiguitate care alcatuesce mozaiculu eterogenu si multicolorulu Austro-Ungariei.

Deia domnulu sa vedemu odata tóta Romani'a, tóta romanimea, precum este de acela-si sânge, precum se esprima in aceeași limba, sa fimu cu totii in aceeași confesiune, la același altariu!

Dea domnulu, cá tôte aceste scoli confessionali in care se desvólta inteligintia superióra a romanului, dara unde se desbina si fratiu, sa numai fie de câtu scoli natiunali romane, unde sa invólte românismulu pre unu singuru gându, intr'o singura cugetare, la o singura idee: românismu!

Dea domnulu sa vedemu odata in tôte aceste scoli confesionali, in cari se predau numai sciintie abstracte, speculative, sa se predea sciintie positive aplicate, si esecutate prin scoli reale in jurulu lor!

Atunci vomu vedea intre satele romane aridicându-se orasie romanesci in cari, lãnga cismarulu romanu va fi croitorulu romanu, va fi ceasornicariulu romanu, argintariulu romanu, ferariulu romanu, alamariulu romanu, si vomu vedea stradele intregi ale orasiului romanescu cu firmele romane ale meseriasiloru romani, cari voru alcatui burgesi'a romana, fara care nu poté esistà o natiune; aiba ea, pentru totu plugariulu, unu teologu absolutu, unu advocatu riguros, unu doctoru in filosofie. Usinele orasielor suntu stindardele lor, si meseriile fortiele lor.

Sciintiele positive de dincolo aru procurà ómeni la necesitãtile care avemu, chiaru in statulu romanu de dincóce.

Se cere astadi in statulu român sute de functionari, ingineri de poduri si siosele, mecanici si ingineri de drumuri de feru, constructori marinari si architecti, mineri, forestieri, etc. etc.; pentru cá sa se departeze aceste multimi de straini pre cari nu ajungu junii nostri de aici ale luá tôte locurile; si aru fi calomnie nedrepta, nedémna sa se dica, ca atãtu ministrulu actualu alu lucrãrilor publice, Gh. Gr. Cantacuzino, câtu si principele Al. Stirbey, la administratiunea drumuriloru de feru, nu cauta cu totu din-adinsu, in tôte pârtilu sa gasésca romani pre cari sa-i amploieze in locurile ocupate de straini.

Dara junii ce ne vinu de preste carpati, in locu sa vie aici a luá unu locu ocupatu de strainu, ne spunu cu mare fala ca suntu teologi absoluti, juristi absoluti, filosofi absoluti, care, fia-care din acestea, fórte respectabile in parte, si fórte necesarii la casuri impreuna nu potu contà pentru nimicu in ceea ce ceremu noi, in ceea ce trebuie statului romanu.

Aruncaiu aceste idei varii cá pre-eliminãre la cele ce voiu descrie din calatori'a mea printre fratii mei, de dincolo de carpati, pre cari i admiru in patriotismulu lor si câror'a suntu datoriu recunoscintia pre viatia, pentru fericirea ce m'au facutu sa simtiu pre câtu tempu amu fostu cu densii.

Cesaru Bolliacu.

### Varietãti.

\*.\* Junimea romàna din locu va arangi in sér'a dilei de alegerea noului metropolitulu o *petrecere sociala impreunata cu dantiu*. Cãstigulu curatu, ce va resultà de aci este menitu pentru punerea de base a unui cabinetu



de lectura, ce doarece a infintia junimea. Fiindu scopulu acestei petreceri atatu de salutaru, speramu ca inteligintia si familiile romane nu voru lipsi a se presenta cu totii la numita petrecere, dandu prin acest'a si unu impulsu tenerimei pentru realizarea tientei alese.

\* \* \* *Unu domnu ce au reclamatu doue obiecte de loteria* in profitulu bisericiei rom. din Dev'a si nu le-au primitu, este rugatu a-si repeta cererea dandu-si adresa, care din nenorocire s'a perdutu. Reclamatiunea a fostu facuta pre la inceputulu lunei lui Septembrie. Losurile suntu 143... si 143... ultim'a cifra se va insemna de proprietariulu loseloru ca dovada. Castigurile suntu o perechie pantofi si 3 garnituri de perina.

\* \* \* O foia cunoscuta prin predilectiunea ei catra scandaluri, ni se pare ca cauta de unu tempu incoace unulu, prin care voiesce sa turbare spiritele romanilor pre tempulu congresului elect oralu. Spre scopulu acest'a aduna tote anapodele cate i se tramitu dela unii ce se vede ca facu siaga cu dens'a, punendu pecatele straine, de comedie, in spatele altor'a cu totulu nevinovati. Nu scimu sa ridemu seu sa plangemu, ca suntu si astfelu de resistentie.

\* \* \* O secta noua. In Russi'a s'a formatu o secta noua, a carei fundatoru este unu popa anume Teodoru Cajnic'a. Elu declara ca se afla in relatii directe cu Dumnezeu si ca are misiunea de a prepara pre omeni pentru intrarea loru in raiu. Unu membru care vrea sa guste fericirile raiului chiaru pre pamentulu nostru, trebuie sa plateasca 5000 de ruble, si sumele adunate se voru intrebuinta — asiá ne spunu statutele — pentru liberarea crestiniloru in Turci'a.

\* \* \* *Post'a pneumatica*. S'a inventatu unu nou modu de comunicatiune, care in multe privintie se pare a intrece chiaru si telegrafulu. Acesta noua inventiune se numesce „Post'a pneumatica.“ Ea consiste in aceea ca epistolele se baga in unu tubu seu tiava si prin condensarea seu rarirea aerului se impinge seu se trage epistol'a pre tiava cu o repediune forte mare. Tiavele acestea suntu facute din metalu si se asiadia pe sub pamentu. Astfelu de poste s'au introdusu deja in Parisu, Londra, Berlinu si togmai acum se introduce si in Vien'a. Acestu modu de comunicatiune pentru distantie mai mici si mai vertosu pentru cetati mari, este multu mai avantajosu si decatu telegrafulu, pentru-ca comunicatiunea se opereza mai iute, scrisorea merge in originalu iera nu ca la telegrafu, se pote scrie mai multu nu scurtu ca la telegrafu, costa mai putienu si se potu tramite si bani. Viitoriulu va areta incatu acestu modu de comunicatiune se va pote introduce si la distantie mai mari — Tote inaintea cu putere de aboru, numai onestitatea si soliditatea — inapoiéza.

\* \* \* „Romanulu“ in revist'a sea de spune unu incidentu care merita a fi relevatu cu semnu alu tempului, de-si nu are insemnatatea ce voiesce sa i-o dea numitulu diariu. Curagiosulu tieranu din Mizilu, care a datu o asemenea neplacuta desmintire asertiunei oficiale a zapciului, nu a fostu celu dintai care a informatu pre Domnitoriu despre starea recoltei — candu tote diariile diu tiara si strainatate raportéza necontentitu despre ea. Asemenea nu ne putemu mira deca tieranulu a cerutu scaderea biruriloru — acesta dorintia era forte naturala la sermanulu tieranu, care n'are de mora, si se vede espusu fometei. Inse ni se pare curiosu a face responsabilu pre cine-va pentru nereusita porumbului!

Eata incendiulu in cestiune:

La 3 curentu, Domnitoriu plecase din Ploiesci cu unu trenu specialu la 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ora p. m. La Mizilu astepta sub-prefectulu de Tobani, d. Craciunescu, care adunase cu sine numerosi tierani spre a intemina pre Domnitoriu. Trenulu se opru unu mo-

mentu si Domnitoriu adresandu-se sub-prefectulu lu intreba:

— Este porumbu, suntu bucate?

— Suntu, Mari'a Tea, respuse sub-prefectulu, cu sinceritatea care se gasesce la oficialii tuturoru guverneloru.

— Minte, Mari'a Tea! esclama deodata unu tieranu dintre cei adunati. N'avemu de mora, suntemu in sepa de lemnu; sa scadeti birurile, Mari'a Tea, ca ne prapadim.

„Cur. de Bucur.“

\* \* \* „Convorbirile literari“ din Iassi dela 1. Octobru a. c. aducu in fruntea loru unu articulu de mare interesu intitulatu: „Metropolitulu Andreiu Siagun'a, viatia si faptele sele“ de Dr. I. Puscaru. Nu mai putienu interesante suntu celelalte materii din fasciura acest'a, precum: „Apostolu Margaritu si scolele romane de preste Dunare“ de Apostolu Margaritu (urmare). „Din Odele lui Anacreon“ trad. de S. G. Vergolici (urmare si sfersitu); „Doi feti cu stea in frunte“ poveste de I. Slavici; „Florea“ poesia de S. Fl. Marianu; „Doru de tiara“ poesia de N. D. X; „Vocabulariulu Istriano-Romanu“ din hartiele lui I. Maiorescu (urmare).

\* \* \* (Unu soldatu condamnatu la morte.) O depesia telegrafica imprascia dilele trecute scirea, ca consiliulu de resbelu din Parisu a condamnatu la morte pre de sertorulu Bourtin, pentru ca a luat parte la rescola comunei. Acestu soldatu, dealmintrelea abia ajunsu la etatea de 25 ani, are unu trecutulu catu se pote de pestritu. Elu a fostu deja in vieta sea matrosu, militariu, teatralistu, diuaristu, carlistu, majoru in servitiile comunei si in orele de linisce chiaru si poetu. Elu fusese condamnatu din partea mai multoru curti de jurati la 38 de ani de munca silnica; acesta pedepsa o capatase pentru furtu, iera alti 5 ani de inchisoare i se mai adausera pentru desertare. In urm'a amnestiei dela 1869 si castigá de nou libertatea si in lun'a lui Octombrie 1870 intrá ca soldatu in regimentulu de linia Nr. 39, de unde in scurtu tempu disparu ierasi, ajungendu, precum dice elu, in captivitatea germana indata dupa lupt'a dela Patay. Curendu dupa aceea, si adeca in lun'a lui Ianuaru 1871 se ivi de nou in sirurile francitiriloru la Nevers, trecu cu acestu corpu in Normandi'a, iera dupa incheierea armistiului si desfiintarea corpului de francitireri, capeta bani de caletoria spre a intrá la alu septelea batalionu de venatori. Erumpendu revolutiunea comunardiloru in Parisu, numitulu batalionu de venatori se retrase la Versali'a, iera aventurierulu Bourtin folosindu-se de ocaziune trecu in castrele comunei, unde in scurtu tempu ajunse locotente si totu-odata comandante alu unui corpu de venatori comunardi. Bourtinu nu nega inaintea consiliului aceste fapte, ci dise: „Amu servitu in soldulu comunei si m'amu luptatu pentru dens'a. Nu me temu de nimic'a, ci mi-asteptu in linisce pedeps'a, pentru ca nu mai doareseu altu ce-va, decatu sa ajungu mai curendu pe pedestalu. La nascere de buna sema n'amu fostu peccatosu, ci impregiurările suntu caus'a nefericirii mele: amu aflatu tentatiunea in familia si societate. Inse desertoru nu sum, caci amu trecutulu numai in castrele insurgentiloru si nu in castrele inimicului.“ — Dupa o scurta pauza de consultare consiliulu de resbelu condamna apoi pre Bourtin la pedepsa de morte. Elu asculta publicarea verdictului in deplina linisce, intrebandu, ca cate dile mai are de traitu.

\* \* \* *Descoperire archeologica*. Lun'a trecuta s'a descoperitu unu momentu saxonu in lunc'a dela Cookham, comitatulu Berk. A fostu deschisu, si s'a gasitu in elu, intre alte obiecte, scheletulu unui resboinicu saxonu. Capulu era intorsu spre nordu, la 2 picioare 6 degete de suprafati'a movilei ce se radica cam la 3 picioare deasupra nivelului actualu a dumbravei, si care este incungiuratu intr'unu siantu ce se pote bine observa. Speta stanga a scheletului purta paveza care a fostu se vede acoperita cu rachita seu piele, dara pielea n'a lasatu

urme. Pavéza este unu specimenu forte remarcabilu de fabricatiunea obiectelor de feru la vechii saxoni. Este de unu diametru de aproape 6 degete si de forma conica; la centru are unu ascutisiu asemenea cu ferulu lancei. La stanga capulu era asiadiata o urna ce a fostu sfarmata de greutatea pamentului ce a acoperit'o. La inceputu a trebuitu sa contiena vinu si apa. La picioarele scheletului erau asiadiate osele unui berbecu, amestecate cu a unui altu animalu dificilu de recunoscutu, si alature unu cutitu de feru de 7 degete, cuprindendu-se si ceea ce remane din manunchiu. Deschiderea unui altu momentu a adusu descoperirea corpului unui copil, din care n'au ramas decatu cate-va fragmente.

### Raportu comerciale.

Sabiu 23 Octombrie n. Grâu 4 fl. 87 xr. frumosu, 4 fl. 53 xr. mestecat, 4 fl. 20 xr. cualit. infer.; secar'a 3 fl. 40 xr. pana 3 fl. —; orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pana 1 fl. 80 xr.; encuruzu (porumbu) 2 fl. 93 xr.; cartofi 1 fl. 8 xr. galéta austriaca.

Cânap'a — fl. maj'a.

Lintea 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lenne de focu 8—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—20 cr. p., de porc 28 xr. Unsoarea 79 xr. pana la 1 fl. 20 cup'a.

### Burs'a de Vien'a.

Din 11/23 Octombrie 1874.

Metalicele 5%	69 75
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 95
Imprumutulu de statulu din 1860	108 25
Actiuni de banca	977 —
Actiuni de creditu	236 50
London	104 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	77 —
„ „ „ Temisiorene	76 50
„ „ „ Ardelenesci	74 20
„ „ „ Croato-slavone	79 —
Argintulu	104 50
Galbinu	5 24 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
Napoleonu d'auru (poli)	8 88

### Concursu.

In comun'a Harau, protopresbiteratulu Ioagiului I, e de a se ocupa postulu invetiatorescu la scola confesiunala gr. or.

Salariulu impreunatu cu acestu postu este: 180 fl. v. a., cuartiru cu o gradina de legimi, si 2 orgi lemne de incalditu.

Suplicantii au a-si tramite petitiunile loru instruate in sensulu Statutului organicu la subsemnatulu, celu multu pana in 27 Oct. a. c. st. v.

Hondulu, 9 Oct. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

B. Piposiu

Protop.

(1—3)

### Concursu.

Pentru statiunea de unu invetiatoriu ordinariu la scola comunala cu ajutoriu statului cursu pre linga urmatoriile emolumente:

Salariu anualu 400 fl. v. aus. si 80 fl. bani de cuartiru pana candu se va radica una casa acomodata pentru invetiatoriu.

De la concurenti se pretende se fie asemenea deprinsi in limba maghiare si romana, si se fie preveduti cu diplom'a de invetiatoriu dela vre una preparandia de statu, cu tote acestea documente necesarie pana in 15 Novembre anululu curente se si asterna suplicele la subscrisulu.

Aiudu, 12 octobru 1874.

Ioane Gaspar,

Inspectoriu primariu scolastecu de de comit. Alba-Inferiore si Cetate de Balta.

(2—3)

### Concursu.

Pentru ocuparea statiuniloru invetiatoresci la scolele confesionale gr. or. din comunele mai josu insemnate, se escria prin acest'a concursu cu terminu pana la 20 Octobru a. c. cal. vechiu cu salariile urmatore:

1) la comun'a Urezu 150 fl. cortelu liberu, si doi stangini lemne dela comuna;

2) la comun'a Riusioru, 150 fl. v. a. cortelu si 2 stangini lemne de focu, dela comuna.

Doritorii de a ocupa aceste statiuni au a-si asterne suplicele loru instruate in sensulu Statutului organicu, cu documentele recerute subscrisului, pana la terminulu susu aratatu.

Fagarasiu 30 Septembrie 1874.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Petru Popescu,  
protopopu.

(2—3)

### Edictu.

Ioan'a nascuta Teodoru Comanu legiuit'a socia a lui Ioanu Pavelu Ciogu din Fofeldea scaunulu Nocrichiului, carea cu necredintia a parasitu pre legiuitulu ei barbatu de 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ani, fara a se sci de loculu petrecerei ei, se provoca prin acest'a ca in terminu de unu anu si o di sa se infatisiedie inaintea forului matrimoniale subscrisu, caci la din contra procesulu divortialu radica asup'a ei, se va otari si in absentia ei. —

Nocrichiu, 6 Septembrie 1874.

Forulu matrimoniale protopopescu gr. or. alu Nocrichiului — Cincu-mare.

G. Maieriu

Adm. ppecsu.

(3—3)

### Anunciu.

Grigoriu Mateiu, comerciantu, in Sabiu, face p. t. publicu cunoscutu, ca cumparandu casele veduvei repozate Vass, din piaci'a mica, in vecinatate nemijlocita cu cas'a si bolt'a sea, a cumperatu si cuantulu intregu de lumini de cera remasu de repozata si de astadi incolo vinde densulu cu 1 fl. 30 cr. puntulu care se vindea cu 1 fl. 60 cr. Densulu se promite si pe viitoriu a fi la dispoziatiunea p. t. publicu, in ramulu acest'a de negociu, dupa trebuintia. Sabiu 22/10 Octobru 1874.

1—2

Edificiulu cu gradina dinpreuna de sub Nro. 48 strad'a Gusteriloru (Elisabethgasse) e din mana libera a se vinde.

Regina Roth.

Celu mai nou si mai mare depositu de orologe in Sabiu.

la

**IOHANN BUSCHEK**  
orologieru,

Uliti'a Cisanadii Nr. 16 vis-a-vis de Hotelulu: „La Coron'a Ungariei“.

Recomenda orologe se de auru si argintu de I calitate, de Genf, alese personalmente si probate prin oficiu, cu garantia de 1—2 ani.

Orologie de argintu cu cate fl. 13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30—40.

Orologie de auru cu cate fl. 28, 30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70—150.

De I calitate orologe cu pendulu, o decore pentru ori ce locuinta cu cate fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46, 50, 60, 70—150.

Orologe de biroulu francesu, de marina si desteptatorie (Wecker) etc.

Lantiuri de auru si argintu, probate prin oficiu si adeca: Lantiuri de argintu cu cate fl. 3, 4, 5 pana la 12, de auru: Lantiuri de gatu cu cate fl. 32, 34, 36, 40, pana la 80 si 150.

Reparaturele se facu dupa modulu celu mai nou solidu si cu garantia de unu anu.

Pretiu curinte mai detaiatu gratis et franco.

(17—20)